अथ पञ्चविंशीमाह। "एष ब्रह्मा प्र ते महे। विदथे शꣳसिषꣳ हरी। य ऋत्वियः प्रते वन्वे। वनुषो हर्य्यतं मदम्। इन्द्रो नाम घृतन्नयः। हरिभिश्चारु सेचते। श्रुतो गण आ त्वा विशन्तु [१०]। हरिवर्पसङ्गिरः" इति। द्वयोर्ऋचोर्व्यतिषक्तरूपोऽयं मन्त्रः। प्रयोगकाले हि तदुभयं व्यतिषज्य शंसनीयम्। अतएवात्र व्यतिषज्याम्नातः, अर्थस्तु विभज्यैवावबोद्धव्यः। तत्रैका द्विपदाऽनुष्टुप् इतरा चतुष्पदा जगती। तत्र द्विपदायाः पाठस्तु, एष ब्रह्मा य ऋत्वियः। इन्द्रो नाम श्रुतो गण इति। तस्यायमर्थः, इन्द्रो नाम यो देवतागणे श्रुतः प्रसिद्धः ऋत्वियः ऋतावृतौ तत्तत्कर्म्मकाले तत्तत्कर्म्मकर्त्तुमाविर्भवति। एष एवम्भूत इन्द्रः सदा ब्रह्मा प्रजापतिरेवेति। अयं द्विपदो मन्त्र एवमेवाच्छिद्रकाण्डे समाम्नातः। जगत्याः पाठस्तु, प्र ते महे विदथे शꣳसिषꣳ हरी। प्र ते वन्वे वनुषो हर्य्यतं मदम्। घृतं नयो हरिभिश्चारु सेचते। आ त्वा विशन्तु हरिवर्पसङ्गिर इति। हे इन्द्र महे विदथे महति यज्ञे हे हरी त्वदीयावश्वौ प्रशंसिषं प्रकर्षेण स्तुतवानस्मि। हर्य्यतं हरणीयं मदं मदहेतुं सोमं वनुषः प्रार्थितवन्तः। ते तव प्रवन्वे प्रकर्षेण ददामि, चारु घृतं न समीचीनं घृतमिव मद्दत्तं सोमं हरिभिरश्वैर्युक्तोऽयमिन्द्रः सेचते समवैति सम्बध्यानुभवतीत्यर्थः। हरिवर्पसं हरितवर्णवपुर्युक्तञ्च पूर्व्वोक्तगणयुक्तं त्वा त्वां मदीया स्तुतिः गिरः आविशन्त्विति। एतयोर्ऋचोर्व्यतिषङ्गपाठः केवलमदृष्टार्थ एवोपहोमेष्वाम्नातः। अयञ्च व्यतिषक्तो मन्त्रः, विहृतषोडशस्तोत्रेऽन्तर्भावनीयः॥